

Izhaja vsak dan ob 3^h pop.
razen nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina:

za Ljubljano . . . Din 10.—
po pošti 12.—
za inozemstvo 22.—

Oglasl po tarifu.

LJUDSKI DNEVNIK

Glasi Narodne Ljudske Stranke.

Nefrankiranih pisem

ne sprejemamo. — Pismenim
vprašanjem je treba priložiti
znamko za odgovor.

Poštno čekovni račun št. 13235.

Uredništvo: Breg, 12. II. nadstr.
Telefon št. 119.Uprava: Sodna ulica št. 5.
Telefon št. 423.

LJUDSKA POLITIKA.

Mnogo se govori, še več pa kriči o ljudski politiki. Ali jo imamo? Če si natančno ogledamo naše politično vrvenje od prevrata naprej, moramo žalobno reči, da vsaj doslej nismo imeli nobene politike, ki bi zaslužila ljudsko ime. Pač pa smo imeli mnogo zlorabe ljudskega imena in ljudske zaupljivosti. Zloraba ljudstva za politične namene ožjega kroga politikov, je baš nasprotje resnične ljudske politike.

Kaj je politika, ki res zasluži častno ime ljudske politike? To je politika, ki je istovetna z doslednim in pamentim delom za splošni blagor. Vse drugo, kar ni smoteno delo za splošni blagor, pa se hvalisa kot ljudsko delo ali ljudska politika, ni nič drugega kot sleparija in pesek v oči.

K bistvu ljudske politike spada, da ne dela samo za tiste, ki kričijo in glasno zahtevajo, temveč osobito za tiste, ki molče in delajo in stokajo pod težo življenja in ki tvorijo večino ljudstva. Zanje treba delati v prvi vrsti, ker so s svojim delom, s svojim razumom za red in zakonitost in s svojo produktivno žilavostjo narodu najbolj koristni in tvorijo jedro in delo naroda. A baš zanje se takozvani ljudski politiki prav nič ne zmenijo, razun pri volitvah, ker imajo največ kroglice. Po volitvah pa ostane vse pri starem in zmagovita „ljudska“ stranka deli nagrade in korita svojim klikarjem in priganjačem, za ljudstvo se pa ne zmeni. Milijon Slovencev lahko to potrdi. Saj ni treba misliti daleč nazaj.

Naš narod nujno potrebuje ljudske politike. Dosego te ima v rokah ljudska večina. Naj se tega zavedajo tisti, ki molče. Njihove kroglice bodo odločile volilno borbo 18. marca. Ako ne nasedejo vnovič političnim šarlatantom, bodo stvarniki resnične ljudske politike. Ako jim pa znova nasedejo, bodo svoji lastni grobokopi.

Kronski svet.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Včeraj dopoldne se je vršil na dvoru kronski svet, ki so se ga udeležili vsi ministri, ki se nahajajo v Belgradu. Na seji se je poročalo samo o zunanjem položaju, vendar pa se ni vodila nobena razprava, ker ni seji prisostvoval zunanji minister dr. Ninčić, ki je bolan in ne zapusti stanovanja. Notranji minister Vujičić je podal obširno poročilo ter je sklenjeno, da se poostre odredbe za zboljšanje razmer v južni Srbiji. Vojni minister je poročal o stanju vojske in je stavil predloge za izpolnitev vojske.

ATENTAT SEMENIŠKEGA REKTORJA NA METROPOLITA.

Varšava, 9. febr. (Izv.) Bivši rektor pravoslavnega seminarja v Cholmu, arhimandrit Smaragd Lapiszenko, je izvršil na metropolitu pravoslavne cerkve na Poljskem, Jurija Jaroszewskega atentat, ki mu je metropolit podlegel. Lapiszenko je storil to iz maščevanja, ker ga je metropolit zaradi neizpolnitve njegovih naredb suspendiral od službe.

Rapalska pogodba pred ratifikacijo.

ST. MARGHERITSKE KONVENCIJE.

Rim, 9. febr. (Izv.) Danes je bilo rimski zbornici predloženo poročilo zunanjega odbora o st. margheritskih konvencijah z Jugoslavijo in razdeljeno med poslance. Debata se prične jutri in jutri bodo konvencije najbrže tudi ratificirane. Poročilo pravi, da te konvencije izpopolnjujejo rapalsko pogodbo in priporočajo ratifikacijo, da se more čimprej razviti prijateljsko razmerje med obe-

ma državama, kajti sedanje stanje je škodljivo za Italijo. Dudan, ki je v parlamentarni komisiji obstruiral proti predlogu, se je Mussoliniju udal.

ITALIJANI ZAPUSTE SUŠAK.

Sušak, 9. febr. (Izv.) Vsi italijanski častniki, ki stanujejo v zasebnih hišah in v hotelu „Ladran“, so dobili povelje, naj koncem tega meseca zapuste Sušak in se vrnejo na Reko. Ta naredba je v zvezi z evakuacijo Sušaka in tretjega pasu.

Turčija pripravljena za sporazum.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) V Belgrad je došel glavni tajnik turške delegacije v Lausanni Rifat Safti bej, ki ni hotel dati nobene oficijelne izjave ter je izrazil samo svoje zasebno mnenje, da se položaj ne more smatrati za preresen, ker je Turška še vedno pripravljena za sporazum. Ali bo v tem uspela, se bo videlo še tekom meseca. Izmet paša bo angorski vladi podrobno poročal o konferenci v Lausanni ter ji bo stavil svoje predloge, ki niso nepomirljivi. Rifat bej je izjavil, da ni

izključeno, da sklene Turčija separaten mir s posameznimi državami, v prvi vrsti z državami na Balkanu.

London, 9. febr. (Izv.) Reuterjev urd je izvedel, da sta se angleška in francoska vlada zedinili glede odgovora angorski vladi na njen poziv, naj se vojne ladje zaveznikov odstranijo. Vladi sta sklenili, zavreči turške zahteve in angorski vladi sporočiti, da so vojne ladje dobile navodilo, naj se v slučaju napada branijo.

Dvomljivi francoski uspehi v Poruhrju.

MALA ANTANTA IN RUHRSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 9. febr. (Izv.) Pariško uredništvo „Newyork Herald“ je povprašalo pri češkoslovaškem zunanjem ministrstvu, kaj je na vesteh o udeležbi male antante pri zasedbeni akciji ruhrskega ozemlja. Zunanji minister dr. Beneš je listu poslal iz Prage izjavo, v kateri ponavlja svoje izjave v češkoslovaškem parlamentu, da ni mala antanta nikdar odklanjala uveljavljenja svojega vpliva pri nasprotstvih, kjer se je pokazala možnost sporazuma. V sedanjem trenutku pa ne smatra tak korak za primeren. Kar se tiče Češkoslovaške, obstoja mnenje, da je v sedanjih razmerah njena naloga, delati za ohranitev miru in reda v njenem neposrednem sosedstvu ter ukreniti skupno z zavezniki potrebne korake, da se vsak poizkus izrabi za zasedbo ruhrskega ozemlja za kršenje miru v srednji Evropi zatre v kali.

POINCARÉ NOČE NASVETOV OD NIKOGAR.

Pariz, 9. febr. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré je včeraj popoldne predsedniku zunanjega odbora izjavil, da ne more ustreči želji odbora, naj bi mu poročal o položaju v Porenju in Po uhrju. On ne mara nasvetov od nikogar.

NEZADOVOLJNOST V FRANCIJI RADI NEUSPEHOV ZASEDBE.

London, 9. febr. (Izv.) V nekem brzojavu iz Pariza kažejo listi na nezadovoljnost, ki se pojavlja vedno bolj v francoskem javnem mnenju radi dosedanega neuspeha v Poruhrju. Daily Herald poroča, da je Poincaré ukrenil korake, da prepreči pretečo krizo, ki se pojavlja v zbornici z ozirom na priznano ponesrečenje dosedanjih odredb v Poruhrju. Rečeno je, da hoče Poincaré svoje sedanje ministrstvo pretvoriti v koalicijsko vlado kakor leta 1914. Mi-

slijo, da je bil Tardieu pozvan, da pristopi nameravanemu ministrstvu kot zunanji minister, Poincaré pa bi ostal ministrski predsednik.

FRANCOZI V ZAGATI.

London, 9. febr. (Izv.) Posebni poročevalci londonskih listov slikajo položaj zelo neugodno za Francijo. „Manchester Guardian“ kaže na različnost mnenj med vrhovnim poveljstvom in inženirsko komisijo in pravi, da so Francozi v hudi zagati: njihove produktivne zastave jim ne producirajo nič, temveč jih uničujejo.

POZIV FRANCOSEM UZUNANJEMU ODBORU.

Pariz, 9. febr. (Izv.) Več članov zbornice, med njimi Tardieu, je pisalo predsedniku zborničnega zunanjega odbora in ga pozvalo, naj nemudoma skliče komisijo.

FRANCOZI GROZIJO Z NADALJNJIMI STROŽJIMI ODREDBAMI.

Pariz, 9. febr. (Izv.) Listi menijo, da bo vstrajanje Nemčije pri svojem sedanjem zadržanju imelo v kratkem neizogibno za posledico, da se bodo izvršile nadaljne pomembnejše odredbe. Londonski „Evening News“ pišejo, da bodo, ako bo drž. kancler Cuno vstrajal pri svojem sedanjem zadržanju, gotovo Francozi tisti, ki bodo imeli zadnjo besedo. Ako bodo pa tiste, ki jih varajo, najstrožje kaznovani, jih bode pri tem gotovo podpiralo vse javno mnenje aliiranih dežel.

ZASEDBA NEMŠKIH PRISTANIŠČ?

London, 9. febr. (Izv.) Listi, ki imajo zveze s francoskim zunanjim uradom, pravijo, da nameravajo Francozi zasedati nemška pristanišča, da bodo imeli kontrolo o nemškem izvozu in uvozu. V angleških krogih je vplivala ta vest vidno neprijetno.

POOSTRENI ODOŠAJL

Berlin, 9. febr. (Izv.) Iz Düsseldorfa poročajo, da pošiljajo Francozi nove čete v ruhrsko ozemlje. Francozi so zahtevali nastanitve za nadaljnih 1600 mož. V Ofenburgu se je položaj poostrel, ker so Francozi odklonili odpoklic svojih straž izpred javnih zgradb in ker so določili policijsko uro na 8. zvečer. Na mnogoštevilno obiskanem socialno-demokratskem shodu v Bechumu je bilo sklenjeno, da se vztraja v odporu proti vojaškemu nasilju in brani enotnost Nemčije proti kapitalističnim namenom, dokler se ne doseže pametna ureditev reparacijskega vprašanja. Kazni in aretacije se nadaljujejo. Tako so bili v Düsseldorfu radi demonstracij aretirani meščani obsojeni radi huškanja k uporu na 30, 15 in 8 dni zapora. V Dortmundu so zopet aretirali policijske uradnike, ker niso pozdravljali francoskih častnikov, proti čemer je celokupno policijsko moštvo vložilo protest. Tudi zveza policijskih uradnikov v Essenu je izročila generalu Fournierju protest, v katerem se izjavlja, da je odlok o pozdravljanju pravno neveljaven in da so policijski uradniki svobodni državljani.

ŠTRAJK. ŽELEZNIŠKI PROMET.

Pariz, 9. febr. (Izv.) Železniški štrajk v Mainzju je splošen, vendar pa obratuje vsak dan več vlakov.

Düsseldorf, 8. febr. (Izv.) Štrajk na železnicah v francoskem in belgijskem pasu kölnskega železniškega okraja je splošen. osebnih in vojaških vlakov pa je dovolj v obratu.

FRANCOZI NAPADLI DVA VLAKA IN UROPALI VEČ MILIJONOV.

Berlin, 9. febr. (Izv.) Kakor poročajo listi, so včeraj na kolodvoru Wanne v Poruhrju Francozi napadli D-vlak proge Essen-Hamburg in en osebnih vlak. Osebnih vlaka in potniki so morali iz vlaka. Ko je neki 64 letni vlakovodja, izvrševaje zvesto svojo službo, hotel še urno zapreti vozna vrata, je bil od zadaj s kopitom udarjen po glavi. Kmalu na to je umrl na poškodbah. Na potnike, med katerimi je bilo dosti žensk in otrok, so častniki pomerili revolverje in vojaki so jih z nasajenimi bajoneti gnali proti kolodvorskim stopnicam, kjer je nastala gneča in so otroci, ženske in moški popadali drug na drugega. Francozi so brezobzirno zbadali z bajoneti v to kopico. Mnogo oseb, med njimi ženske in otroci, so bili ranjeni. Pred kolodvorom so na bežeče potnike namerili strojnice. Francoska kavalerija je zasledovala bežeče daleč v mesto. Hipoma napadeni potniki in uradniki se niti najmanj niso bili kako uprli. Neki poštni uradnik, ki se je branil izročiti denar iz poštnega voza, je bil težko ranjen. Francozi so uropali tri za boje z več milijoni mark.

MAŽARSKA SE BRANI DOBAVLJATI PREGOŠ JUGOSLAVIJI.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Mažarska vlada, ki se je obvezala dobavljati naši državi mesečno 100 vagonov premoša, je poslala reparacijski komisiji prošnjo, v kateri zahteva, naj se ji ta količina zniža na 50 vagonov, ker mora za lastno potrebo sama uvažati premoš.

KONZULARNA KONVENCIJA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN JUGOSLAVIJO.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Te dni se sestanejo v ministrstvu za pravosodje delegati naše in češkoslovaške vlade, da izdelajo konzularno konvencijo o pravni pomoči med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Po sestavi definitivnega besedila bo konvencija predložena v ratifikacijo.

„OBZOR“ ZAPLENJEN.

Zagreb, 10. febr. (Izv.) Včeraj je državno pravdnštvo prepovedalo na podlagi čl. 30. in 130. ustave razširjanje „Obzora“ št. 38 od 9. februarja radi članka „Priprave za izbore“ in objavljenega proglaša Radičeve stranke.

PROTESTNI SHOD DRŽAVNIH URADNIKOV.

Zagreb, 10. febr. (Izv.) Kot nadaljevanje permanentnih skupščin od 27. jan. in 8. febr. t. l. se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 11. dopoldne protestno zborovanje javnih nastavljenec z istim dnevnim redom. Ker je sklep finačnega odbora razočaral vse državne nastavljenice, bo to zborovanje izraz njihovega ogorčenja ter oster protest proti zapostavljanju njihovega stanu. Obenem bo to zadnji opomin vladi, naj končno že pravično reši uradniško gmetno vprašanje.

USTANOVITEV BORZE V SKOPLJU.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Zastopniki trgovcev, industrijcev ter denarnih zavodov v Skoplju so včeraj izročili finančnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo osnove za produktne in valutne borze v Skoplju. V spomenici se poudarja potreba borze v Skoplju, ki je trgovsko središče južne Srbije in eno največjih trgovskih mest v Jugoslaviji.

INVALIDI PRI MINISTRU ZA SOCIALNO POLITIKO.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Včeraj je minister za socialno politiko Ninko Perić sprejel delegate invalidskega združenja, ki so posredovali radi brezplačne vožnje po železnici ter zaprosili ministra, naj zastopnikom invalidov na mednarodnem kongresu nakaže denarno podporo.

IZRABA GOZDOV.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) V ministrstvu za šume in rude se je vršila konferenca zastopnikov ministristva, trgovske zbornice in gozdarskega združenja, na kateri je bilo sklenjeno, da se izdelata načrt za eksploatacijo državnih in zasebnih gozdov tekom letošnjega leta.

ZA SIROTE.

Belgrad, 10. febr. (Izv.) Ministrstvo za javna dela je odobrilo kredit 2.780.495 dinarjev za sirotišnico v Jagodini.

ŽENSKO GIBANJE V BOSNI.

Sarajevo, 10. febr. (Izv.) Te dni se je vršilo v Sarajevu zborovanje žen vseh družabnih slojev. Sprejeta so bila pravila za žensko udruženje ter je bilo sklenjeno, da se tudi osnuje društvo za dekleta.

NAPAD NA VOJAŠKEGA POVELJNIKA.

Košice, 9. febr. (Izv.) „Slovenski Vychod“ poroča iz Užhoroda, da je v pisarni mestnega vojaškega poveljnika v Košicah, general Castella, eksplodirala v peči bomba, ki je bila med drvni. Povzročena je bila samo materijalna škoda.

POLOŽAJ NA IRSKEM POSLABŠAN.

London, 9. febr. (Izv.) „Daily Express“ poroča iz Dublina, da se je predsednik irske republike v važni misiji podal v London. Da se je položaj na Irskem zopet poslabšal, se ne more prikriti.

IRSKI VSTAŠI SE NE VKLONJIO.

Dublin, 9. febr. (Izv.) Vstaški Irski se še nadalje branijo, da bi se podali.

VELIKA RUDNISKA NESREČA V SEV. AMERIKI. STO MRTVIH.

Denver (Colorado), 8. febr. (Izv.) V jami Davison je nastala eksplozija in je zasutih 122 rudarjev. Do sedaj so odkopali 100 mrtvih.

PO NEUSPEHU ORIENTSKE KONFERENCE.

Po končani svetovni vojni je človeštvo pričakovalo, da se evropski narodi vendar pomirijo ter lotijo mirnega dela za obnovitev kulturnega in gospodarskega življenja. Toda te nade se niso povsem uresničile. Povsod so nastajali novi konflikti, evropski državniki so hiteli od konference do konferencie, toda vsa ta dolgotrajna posvetovanja navadno niso dovedla do pozitivnih rezultatov. Tudi zadnja konferenca, ki se je vršila v Lausanni v svrhu rešitve orientskega vprašanja, se je te dni brez uspeha razšla. Odločilno besedo so imeli na tej konferenci Angleži in Turki, katerim je po zmagi nad Grki zopet zrasel pogum. Povsem naravno je, da so angleški politični krogi posvečali vso pozornost orientskemu vprašanju, saj so se tu reševala v prvi vrsti gospodarska vprašanja, ki so za Angleže vitalnega pomena. Glavni cilj angleških diplomatov je bil, doseči premoč v Mali Aziji ter tako oslabilo Turčijo. Anglija se je dobro zavedala, da bi z naraščanjem turške moči bili ogroženi njeni interesi v Mali Aziji in Egiptu, pozabila pa tudi ni na Črno morje, kjer ji je dana glavna prilika konkurirati z Rusijo. Turška delegacija, dobro vedoč za angleške

načrte, je stala odločno in se branila spretno. Izrabila je trenutna nesoglasja, ki vladajo v veliki antanti in opirala svoje oči na Rusijo, o kateri smatra, da ji utegne v tem pogledu biti zvesta zaveznica. Kljub skrajni napetosti je vendar prišlo do sporazuma v nekaterih točkah in upati je bilo, da pride do tekoče zaželenega sporazuma med Vzhodom in Zapadom. Kar naenkrat pa so Turki proti pričakovanju Angležev stavili na dnevni red konference tudi vprašanje Mossula. V Mossulu, ki leži med Bagdadom in Perzijo ob reki Tigris se namreč nahajajo bogati petrolejski vrelci, ki jih sedaj izrabljajo zapadne evropske države in Amerika. Turška delegacija je stavila predlog, da se Mossul prizna Turčiji, češ da je to povsem turška pokrajina. Tej trditvi Turkov pa so se Angleži odločno postavili v bran in zatrjevali, da tvori turški element tam le neznamenatno manjšino in da Turki sploh nimajo pravice zahtevati Mossula zase, ker so ga zavezniki osvojili v boju in pristojna torej le njim pravica odločevati o pripadnosti Mossula. — To so bile glavne faze v razvoju lausanske konference. Iz navedenega je torej razvidno, da se je glavna diplomatska bitka bila

med angleško in turško delegacijo in da so druge delegacije igrale več ali manj vlogo posredovalcev.

Po dolgotrajnem prerekanju so se zavezniki zedinili, stilizirali mirovno pogodbo ter jo predložili turški delegaciji v podpis. Na zgodovinski seji, ko je vse pričakovala, da Turčija le nekoliko popusti ter podpiše mirovno pogodbo, pa je turški delegat izjavil, da so pogoji mirovne pogodbe pretrdi in da jih Turčija ne more sprejeti. Kocka je padla; konferenca se je razbila in posamezne delegacije so zapustile Lausanno. Po mnogih neuspehih je sledil še eden in brez dvoma tudi ta ni zadnji, kajti rane, ki jih je povzročila svetovna vojna kličejo vedno znova po sanaciji.

V političnih krogih sicer še vedno prevladuje naziranje, da neuspeh konference ne pomenja popolnega razdora med Turčijo in zavezniki in obstoja upanje, da se Turki še premislijo ter naposled vendarle podpišejo mirovno pogodbo. Želeti je le, da bi se zavezniki tudi v tem pogledu ne varali.

Prispevajte v naše sklade!

Politične vesti.

+ **Pušenjaka prognoza.** Poslanec Pušenjak zatrjuje, da dobi SLS pri volitvah 16 mandatov. Na Štajerskem jih pričakuje 10, na Kranjskem pa 6. Zapišemo to kot kronisti.

+ **„Noč v peklju.“** V Mariboru so nameravali Nemci pod tem naslovom prirediti plesno zabavo, proti kateri pa je nastopila Orjuna, češ, da je naslov simboličen za razpoloženje Nemcev v naši državi. Männergesangverein, ki je to prireditev nameraval, jo je zdaj preklcal, menda pod vtisom celjskih dogodkov. „Cillier Zeitung“, iz katere to vest posnemamo, priobčuje na drugem mestu tudi intervencijo dr. Kukovca v Belgradu glede „Jagaballa“, ki jo ironično zavrača.

+ **Sporazum med zemljoradniki.** „Radikal“ poroča, da je med obema skupinama zemljoradniške stranke prevladalo razpoloženje za sporazum, ker so spoznali, da bi razkol koristil le radikalcem in demokratom. Glavni očitke Avramovičevih pristašev, da sili Lazičeva skupina za Davidovičem in da so pripravljene vstopiti v koncentracijsko vlado, sestavljeno po Pašiču, je odpadel ter ničesar ne ovira sporazum. Izvršilni odbor Lazičeve skupine je imel sejo ter bo vse pripravil, kar je za sporazum potrebno. Oba glavna izvršilna odbora se sestanejo te dni, da se doseže sporazum, vsled česar bo treba preosnovati z ozirom na volitve tudi razne pododbore. Razume se, da bo treba v prvi vrsti revidirati kandidatne liste, da se odpravi razdvojenost nastopa pri volitvah.

+ **Razkol demokratov v Bosni.** V sarajevskem okrožju so se demokrati razdvojili ter bodo imeli dve kandidatni listi.

+ **Volivno gibanje v južni Srbiji.** „Slobodna Tribuna“ poroča iz Belgrada, da so nastali veliki spori med bolgarskimi elementi v južni Srbiji, tako da se bodo njihovi glasovi cepili pri volitvah na več strank. Prijatelji Stambolijskega bodo vsled sporazuma s Pašičem glasovali za radikale. Ostali bolgarski elementi so opustili svoj prvotni sklep, da glasujejo za džemijet, ki ga vodijo agi in begi, ter bodo večinoma glasovali za demokrate, manjši del pa za republikance.

+ **Aretirani zemljoradniški kandidati.** „Cicvaričev Beogradski Dnevnik“ poroča, da so 7. t. m. aretirali v Sanskem Mostu sreškega kandidata zemljoradniške stranke Čeda Okanoviča. Njegova aretacija je med meščanstvom izzvala veliko vznemirjenje, ker velja g. Okanovič za uglednega človeka. Smatra se, da je aretacija politične narave. Volilni boj je se na vsak način jako dostojen!

+ **Trumbičeva kandidatura v Dalmaciji.** Kakor poroča „Jutranji list“ se je vršil v Splitu sestanek dr. Trumbičevih pristašev. Glavni govornik na tem sestanku je bil dr. Trumbič, ki je razvijal svoj volilni program in se izrekel proti ustavi, proti razdelitvi na oblasti in proti centralizmu. Dr. Trumbiča so proglasili za nosilca liste v Dalmaciji, kjer bo razvil agitacijo sam osebno:

Hans Dominik:

4

OBLAST TREH.

Roman iz leta 1955.

„Če ni morda...“ Mac Morland je govoril počasi, kot da tiplje... „nekake zveze med tatvino te naše najnovejše zračne križarke in begom onega Logg Sara. Kaj mislite, gospod profesor?“

„Skoro sem mnenja, da bo to zadnje res. Popolnoma izključeno je, da bi mogel kdo z navadnimi sredstvi odpeljati letalo kot je R. F. c. 1 pri belem dnevu.“

„Kaj menite vi, gospod doktor?“
„Jaz... jaz nimam dovolj pregleda čez celotni položaj. Kljub temu, gospod ravnatelj, boste storili prav, če takoj stopite v zvezo z vojnimi ministristvom in odredite sporazumno z njim vse potrebno za ota slučajja. Zbogom gospodje!“

Mac Morland in profesor Curtis sta ostala sama v dvorani policijskega ravnateljstva.

„Živahen dan danes!“

Mac Morland je nekako olajšano izrekel te besede. Dogodek z letalom mora gotovo obrniti pozornost vlade na drug predmet.

Nikakor ne morem doumeti, kako se je to moglo zgoditi.“

Profesor Curtis se je z obema rokama prijel za glavo.

„Drugi slučaj je po možnosti še bolj tajinstven od prvega. Samo pomislite!... Najnovejša in najhitrejša zračna križarka naše armade. Na letališču za trojno z visokim električnim tokom spojeno zično ograjo. Najostrejša kontrola vseh vhodov. Petsto mož naše garde kot straža. Nikakor ne morem doumeti, kako se je moglo to zgoditi.“

Policijski ravnatelj je bil s svojimi mislimi že zopet pri dogodku, ki je spadal v njegov resor.

„Zakaj je bil ta Logg Sar obsojen na smrt? Mi od policije zopet enkrat ne vemo ničesar. Gotovo zopet obsodba tajnega sveta.“

Profesor je prikimal.

„V predajni listini za Sing-Sing je bilo pisano: „Na smrt obsojen ra-

di veleizdaje, zakriviljene z zločinskimi napadom na zatvornice panamskega prekopa! Podpisal je to listino, kot ste pravilno slutili, tajni svet.“

„Ne bom proti tej instituciji ničesar dejal. Obnesla se je v kritičnih dneh, ko je grozila državna ladja razbiti se ob čerch. Toda... ljudje ostanejo ljudje, in včasih se mi zdi... rekel bi... to se pravi, raje ne rečem...“

Profesor Curtis se je nasmehnil. „Mi ljudje znanosti smo nedotakljivi. Kar mirno povejte, da tale Logg Sar panamskih zatvornic v svojem življenju sploh nikdar videl ni, in da ga je tajni svet hotel poslati k vragu iz popolnoma drugih razlogov.“

Mac Morland se je zdrznil. Profesorjeve besede so pomenile že skoro veleizdajo. Toda Curtis ni izgubil svojega ravnotežja.

„Pa pustimo dellinkventa. On je gotovo že preko dolin in gora v varnem zavetju. Toda strašno rad bi zvedel kaj natančnejšega o dr. Glos-

sinu. Vi veste, da se o njem marsikaj pošepetava...“

Mac Morland je za trenotek pomislil.

„Če bi ne vedel, da se smem trdno zanesti na vašo popolno molčečnost, bi zamolčal še ono malo, kar vem o njem. Da pričnem pri njegovem imenu, moram reči, da upravičeno dvomim, da bi nosil ime svojih roditeljev. Njegovo pravo ime pozna izven njega samega morda le še predsednik-diktator. Po svojih listinah je Amerikanec. Toda ko sem imel prvič opraviti z njim, se mi je trdno zdelo, da opažam močno zvoke škotskega naglasa v njegovi izgovorjavi.“

„Kje in kdaj je bilo to?“ je vprašal Curtis z napeto pozornostjo.

„Zadeva za dr. Glosina ni bila ravno častna. Pred dvajsetimi leti. Med prvo japonsko vojno. Jaz sem takrat služboval pri politični policiji v St. Francisku. Vsa Kalifornija je bila preplavljena od japonskih ogleduhov in vohunov. Imeli smo opraviti z njimi noč in dan. Očividno je bilo, da vodi vse njihovo delovanje

+ Proglas Radičeve stranke na volilce. Hrvatska republikanska seljačka stranka je izdala volivni proglas, v katerem pravi, da je novi volivni zakon razdelil mandate tudi na 500.000 pokojnih srbskih seljakov mučnikov, s čemur se je Hrvatom zgodila nova krivica, ker se manjšini srbskih volivcev zagotavlja na ta način močna poslanska večina. Proglas povdarja, da so Hrvati poseben narod z lastno zgodovino, ki so 28. oktobra 1918 prekinili vsako politično zvezo z bivšo Avstro-Ogrsko in habsburško dinastijo, ter proglasili Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo z Medjimurjem in Reko kot neodvisno in suvereno državo, vsled česar so po svojem državnem pravu popolnoma enaki srbskemu narodu in srbski državi. Proglas se nadalje sklicuje na pravo samoodločbe narodov, ki so se je poslužili hrvatski volilci 28. novembra 1920 nad 230 tisoč glasov za miroljubno nevtralnno seljačko republiko in ko je bilo izmed 93 poslancev v banski Hrvatski izvoljenih 49 seljaških republikancev. Proglas pravi, da bo od 600.000 volilcev v banski Hrvatski glasovalo sedaj 400.000 za seljačko republiko in da bo od 68 mandatov dobila Radičeva stranka najmanj 50. Svoje delo za volitve razširi stranka na Dalmacijo, Bosno in Hercegovino ter Bačko in Baranjo, kjer je, kakor pravi proglas, vse republikansko, kar ni pravoslavno. Gre za pacifizem proti militarizmu, za človečnost, republiko, za kmetске in delavske pravice proti nasilni vladi in grabežljivemu kapitalizmu. Proglas o kakih posebnih gospodarskih in socialnih ciljih ne govori.

Inozemske vesti.

*** Atentator na češkoslovaškega finan. ministra,** Šoupal, zahteva, da se mu v preiskovalnem zaporu dovoli kaditi, čitati časopise itd. Svojo zahtevo opira na to, da je samo političen delikvent in se mu te beneficije morajo dovoliti. Preiskovalni sodnik pa mu je te ugodnosti odbil z motivacijo, da on nikakor ni političen jetnik in je prepovedal celo obisk.

*** Zdravstveno stanje dr. Rašina.** Ker se je stanje češkega finančnega ministra dr. Rašina poslabšalo, je bil pozvan k njemu neki francoski specialista.

*** Na Praškem velesejmu** bodo zastopani tudi arabski veletrgovci. Akcijo za udeležbo vodijo palestinski Sionisti.

*** Iz Istre.** Italijani so doslej zaprli ali poitalijanili 115 jugoslovanskih šol v Istri.

*** Aeroplani za Mezopotamijo.** Kakor pišejo londonski listi, so konstruirani za angleško vojaštvo v Mezopotamiji aeroplani čisto posebnega tipa. Ti aeroplani bodo baje opremljeni s popolno mehansko delavnico in bo mogoče, če nastane v puščavi kak defekt, stroj takoj po-

praviti. Aeroplani so trokrovec in opremljeni s štirimi stroji.

*** Milijardna defraudacija na Dunaju.** Pri »Lombardni in diskontni banki« na Dunaju so odkrili te dni milijardno defraudacijo, ki jo je izvršil blagajnik dozdevni profesor Viljem Wetz s premeteno manipulacijo in ponarejenimi čeki. Škoda, ki jo trpi banka in razne privatne osebe, se računa na 3 milijarde kron. Sumi se, da je bil Wetz v zvezi z znanim mednarodnim pustolovcem Melhijorjem Horvatom, ki je izvedel več velikih goljufij.

*** Ekshumacija trupla Newiadomskega.** Iz Varšave poročajo: 6. februarja ob 4 uri zjutraj so ekshumirali truplo atentatorja predsednika Narutovicza. Ob 9 uri se je vršil pogreb na mestno pokopališče. V sprevodu je šla družina usmrčenca in za njo večtisočglava množica. Mir se ni kalil.

*** Rumunski prestolonaslednik se ne bo ločil.** Zagrebški rumunski konzul je izjavil uredniku »Zagreber Tagblatt«, da so vse vesti o ločitvi rumunskega prestolonaslednika popolnoma izmišljene.

*** Za dobo enega semestra** so zaprli zaradi neprestanih antisemitskih izgrede v vseučilišče v Bukarešti.

*** Mažari se pripravljajo na vojno!** Kakor poročajo češki in dunajski listi, se vedno bolj množi število vojaških beguncev iz Mažarske, ki pripovedujejo o velikih vojaških pripravah in mrzličnem zbiranju novih čet.

*** Veleizdajniški proces v Lvovu.** V Lvovu so zaprli 13 akademikov, članov organizacije, katere sedež je na Dunaju, ki so razvili veliko špijonsko službo v korist Rusije in Nemčije.

*** Sanitetna konvencija** med Poljsko in Rusijo je bila 7. t. m. podpisana v Varšavi. To je prva poljsko-ruska pogodba na podlagi mirovne konference v Rigi.

*** Katoliške cerkve v Petrogradu zaprte.** Iz Petrograda poročajo, da je oblast zaprla vseh pet katoliških cerkva, ker se katoliška duhovščina ni hotela pokoriti naredbi sovjetskih oblasti, ki so proglasile, da so vse cerkve in cerkvena poslopja last »revolucionarnega naroda« ter se dovoljuje opravljati duhovnikom njih službo božjo samo potom najema. Ob Božiču se je katoliška služba božja morala vršiti v cerkvi, ki pripada Francozom, napram katerim postopa sovjetska vlada veliko bolj uljudno kakor napram Poljakom, ki tvorijo večino katoličanov v Petrogradu in sploh v Rusiji.

*** Redek slučaj.** Čikaški tvorničar Gustav Hottinger je prodal svojo tvornico porcelana svojim najstarejšim uslužbencem za ceno 4 milijonov dolarjev.

Naročajte

»LJUDSKI DNEVNIK«!

neka centrala, morda ena sama oseba. Eden mojih uradnikov mi je pripeljal dr. Glossina, katerega je bil prijel v najtežjih okoliščinah. Toda ničesar mu nisimo mogli dokazati. Če bi bil že takrat posloval tajni svet, bi se stvar najbrže nekoliko drugače iztekla. Tako pa nam ni preostalo ničesar drugega, kot da smo ga zopet izpustili na svobodo. V revoluciji, ki je izbruhnila po našem porazu, je bil baje... povdarjam baje... eden voditeljev »rdečih«. Dokazati mu tudi v tem slučaju nisimo mogli ničesar. Na vsak način pa je bil eden prvih, ki je zamenjal zastavo. Ko je Cyrus Stonard na čelu v zapadnih državah zbrane armade krvavo zadušil revolucijo, se je nahajal dr. Glossin že v njegovi okolici. Napraviti je moral takrat diktatorju velike in važne usluge, ker njegov vpliv je od takrat skoro neomejen.

Mac Morland je prekinil svoje pripovedovanje in se sklonil nad sprejemnim brzojavnim aparatom.

„Halo, tukaj so nadaljna poročila o R. F. c. 1. Napnite vaše možgane,

gospod profesor. Morda se vam posreči rešiti uganko. Vest glasi: Letalo R. F. c. 1 je stalo ob sedmih zjutraj pripravljeno za odlet. Na krovu so se nahajali trije monterji in en podčastnik. Poveljnik z inžinerii, ki naj bi se udeležili vožnje, je stal tesno poleg. Dve minuti po 7. uri se je letalo naenkrat dvignilo. Njegovi stroji so pričeli teči. Precej nizko je preletelo v bližini letališča se nahajajoči gozdček. Kakih pet kilometrov daleč. Na letališču se je smatralo, da so stroji pomotoma pričeli teči in da so se monterji za gozdčekom spustili z letalom zopet na tla. Poveljnik in inžinerji so se takoj odpeljali z avtomobilom tjakaj. O letalu nikakega sledu. Monterji v težki hipnozi trdijo da ni nikdar eksistiralo kako letalo R. F. c. 1. Sedaj se nahajajo v zdravniški oskrbi!“

Mac Morlan je odtrgal papirni trak in ga položil pred profesorja na mizo.

„To je najnemogočnejše med nemogočim. Kaj pravite k temu?“

(Dalje prihodajč.)

Domače vesti.

— Kurz iz zgodovine umetnosti. V soboto, 10. februarja ob 6. zv. se vrši v zbornici bivšega deželnega dvorca sedmo predavanje. Tema: Toskanska umetnost XV. st. Predavatelj: Prof. dr. Izidor Cankar. Vstopnice po 5 Din pri vhodu.

— Predavanje o ruski cerkvi. V nedeljo 11. febr. ob 15. uri se vrši v dvorani državne realke rusko predavanje N. Jezerskega: »Ruska cerkev v sedanjem in prihodnjem času«. Vstopnina (5, 3 in 1 din.) v prid ruskih revnih dijakov in ruske knjižnice.

— Volitve v višji šolski svet. Višji šolski nadzornik dr. Janko Bezjak je zaradi boleznih razrešen dolžnosti načelnika volivnega odbora za volitev zastopnikov učiteljskega srednjih šol in učiteljskega višji šolski svet v Ljubljani. Na njegovo mesto je imenovan višji šolski nadzornik dr. Leopold Poljanec.

— »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v večrajšnji številki pravilnik in navodilo, kako naj pošte v naši kraljevini poslujejo s prehodnim denarjem.

— Kranjska hranilnica toži Filharmonično družbo. Kranjska hranilnica je po prevratu prešla v slovenske roke, vendar se še vedno pozna odločilen vpliv nemcev v tem zavodu. Proti Filharmonični družbi je vložila Kranjska hranilnica tožbo za izplačilo obresti od posojila 5000 gld. v znesku Din 429.55. Pod Avstrijo, ko je bila še Filharmonična družba v nemških rokah je bila Kranjska hranilnica njena mogočna zaščitnica. Po prevratu pa se je ta prijaznost prenehala. Pravni konzulent hranilnice je bivši višji sodni svetnik Hauffen, njen pravni zastopnik pa dr. Ravnihar, ki pa ga je nadomestoval dr. Sajovic. Dr. Krejčič je zastopal Filharmonično družbo, navzoč je bil tudi njen predsednik skladatelj dr. A. Lajovic. Filharmonična družba je pripoznala zahtevek Kranjske hranilnice. Kompenzačno pa je zahtevala od hranilnice znesek 11.244 Din 12 par. Predzgodovina cele zadeve je sledeča: V Ljubljani je leta 1898. umrla Leopoldina Gregorič in zapustila svojo hišo Pred Skofijo št. 22 Kranjski hranilnici pod pogojem, da bo od čistih dohodkov gojila nemško šolstvo, drugi del dohodkov pa dajala za penzijski sklad Filharmonične družbe. Hranilnica je legat sprejela in do prevrata res redno izplačevala gotov znesek Filharmonični družbi. Izplačila pa so se takoj po prevratu, ko je družba prešla v slovenske roke, prenehala. Kot prejemnik polovice dohodkov pa figurira v knjigah hranilnice še vedno Filharmonična družba. Nemški »Schulverein« in »Schulkuratorium« sta bila razpuščena in bi morala torej v smislu oporoke Leopoldine Gregorič prejemati Filharmonična družba ves dohodek iz hiše, od katerega pa po prevratu še ničesar ni prejela.

V resnici pa je prejemal ves denar višji sodni svetnik Hauffen, ki ga je izročal, kakor trdi, direktno gospej Angeli Zöhrer in Hansu Gerstnerju. — Zastopnik hranilnice dr. Sajovic je prošil za preložitve razprave z motivacijo, da so mu vse te stvari popolnoma neznane. Njegovemu predlogu se je ugodilo in je bila razprava preložna na 21. februarja ob 10. uri.

— Vlom v blagajno. Ljubljanski sodavičar gospod Gašper Bolte je pred par dnevi sprejel v službo novega hlapca. Služil je že pred par leti pol leta pri njem, zatorej so mu bile vse razmere v hiši dobro znane. Včeraj je šel g. Bolte za pogrebom gospe Košeninove. Hlapec pa je porabil čas v temne namene. Udril je v sobo, odnesel malo ročno blagajno v hlev in jo tam nemoteno odprl. Plen je bil obilen. Pobil je papirnatega denarja okrog 70.000 K, potem 2 zlata po 100 K in razne druge dragocenosti. Vlom je prva opazila soproga gospoda Bolteta in priklicala ljudi. G. Bolteta je šel iskat njegov zet g. Korzika ml., ki ga je našel

nič hudega slutečega v gostilni „pri Nacetu“, kjer se običajno ustavljajo pogrebci. Za vlomilcem doslej še ni nikakega sledu.

— Mestna zastavljavnica v Ljubljani naznanja, da se vrši tomesečna dražba junija 1922. l. zastavljenih predmetov v četrtek dne 15. februarja ob 3. popoldne.

— Dnevnice predsednikov volivnih odborov. Predsedniki volivnih odborov bodo dobili po 120 dinarjev dnevno. Za pot po kopnem dobe 5 dinarjev za km, vozina na železnici in parnikih pa se jim povrne. Ako žele, dobe lahko predurjem pri finančni blagajni v kraju, kjer stanujejo.

— Tatvine. Posetniku Janezu Intiharju v Iški vasi je bilo ukradeno v gotovini 30.000 kron, trgovcu Lacknerju v Črnomlju pa večja množina blaga iz njegove trgovine. — V akademskem domu v Ljubljani je doslej neznan uzmovič odnesel pravnikoma Umeku in Čeku razne obleke v vrednosti 14.000 kron.

— Šolskemu slugi v Razlogovi ulici 16 je včeraj neznan tat ukradel raz vrata medene tablice. Ker se tatvine po hodnikih in podstrešjih ponavljajo, opozarjamo občinstvo, da naj bo vsak previden in zapira dobro svoje stanovanje in druge prostore.

— Razpisane stolice na vseučilišču v Sofiji. Na veterinarski fakulteti univerze v Sofiji so razpisane naslednje stolice: 1. Za anatomijo, histologijo in embriologijo na domačih živalih; 2. za občo terapijo, farmakologijo, farmacijo in toksikologijo in 3. za občo patologijo in patološko anatomijo. Podatki in pogoji se dobe pri veterinarskem odseku oddelka za kmetijstvo v Ljubljani.

— Tolmač za češki in nemški jezik pri deželnem sodišču. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo dvornega svetnika in finančnega ravnatelja v pok. Alojzija Klimenta za tolmača za češki in nemški jezik pri deželnem sodišču v Ljubljani.

— Maribor. Policija je morala snoči intervenirati v kavarni Rotovž napram 2 gostoma, ki nista hotela plačati občinskega davka.

Novinec Korošec Franjo je bil včeraj vesel, ker so ga povabili k vojakom in je od samega veselja po Aleksandrovi cesti vriskal, plesal in se valjal po tleh. Radi Koroščevega početja se je nabralo polno radovednežev, ki so se mu posmehovali, posebno pa šolarji, ki so šli ravno iz šole. Ker pa je Korošec gledalce le preveč zabaval, ga je moral stražnik odvesti na stražnico, odkoder so poklicali patroljo, ki je veseljaka vzela, kjer mu bo pošel ves humor.

— Uboj. Posetnika Franca Dolinška so trije fantje, ko se je vračal iz Izlak domov, tako pretepli, da je drugi dan kljub zdravniški pomoči umrl. Fantje so bili drugi dan aretirani.

— Dva neznanca sta si v gostilni Vlahovič na Aleksandrovi cesti privoščila lepe porcije jedi in dobrega vina. Ko se je bližal čas plačila, sta jo drug za drugim neopaženo pobri-

— Rumunski konzulat v Zagrebu. Kr. rumunski konzulat je otvoril svoj urad v Zagrebu, Draškovičeva ulica 25 (telefon 568) za področje Hrvatske, Slavonije (do Vinokovcev), Slovenije in Dalmacije.

— Pregledovanje pasov bodo poslej vršili samo policijski organi. Carinarne pa bodo dajale posebna potrdila o uvozu oz. tranzitu valut.

— Nov list. V Karlovcu je začel izhajati nov tednik »Ponedeljak«, ki bo zavzemal demokratom naklonjeno stališče.

— Mesta profesorjev za sodno medicino in statistiko so razpisana na juridični fakulteti beograjske univerze.

— Javne manifestacije je zabilanila policija v Splitu zaradi vedno ponavljajočih se izgrede, ki so krvavo vznemirjali splitsko meščanstvo.

Gospodarstvo.

Razno.

— **Pravoslavna episkopija v Šibeniku.** Sv. sinod je sklenil, da se sedež zaderske episkopije začasno premesti skupno z bogoslovnico v Šibenik.

— **Gledališče v Skoplju.** »Samouprava« poroča: »Ministrski svet je poleg 1 mil dinarjev, ki je predviden v proračunu za leto 1923 odobril še iz dolarskega posojila 2 mil. dinarjev za gledališče v Skoplju. Licitacija se je že vršila in se delo začne prve dni spomladi. To je prva zgradba, ki jo zida naša država v Južni Srbiji. Na ta način je sedanja vlada dokumentirala čvrsto voljo, da kulturno pomore južnim krajem. Dokler se ne dovrši nova zgradba, se popravi stara, za kar je g. minister za javna dela dovolil kredit 49.000 dinarjev.« In naši zavodi? N. pr. zarubljena ljubljanska bolnica, ki se je našim SLS-arjem tako mudilo poddržaviti jo?

— **Glavni načrt mesta Beograda.** Do 1. marca t. l. bo izvršen glavni načrt o regulaciji Beograda in takrat ga bo občina objavila.

— **Tajna južnih krajev.** V macedonskem selu Balaji Boks so našli lobanjo v bližini doma kneta Adje Delija. Prijeli so ga in zaslišavali. Vsled protislovij so ga zaprli z njegovim sosedom vred. Domneva se, da je glava in okostje, ki je bilo najdeno v bližnjem gozdu, kneta Kolenšiča iz Peči ali pa nekoga pograničnega stražnika, ki sta oba leta 1921 izginila brez sledu.

— **Poskus pobega.** Iz novosadske jetnišnice je poizkusil pobegniti eden izmed banditov, ki so lani poleti ogrožali mestno okolico. Svetislav Mihalovič je bil spravljen v eni pritličnih celic. Ker pa mu je bilo strašno dolgčas, si je zamislil načrt, kako si bo pomagal zopet na sveto. Nad njegovo celico se je nahajala klet in skozi to je hotel priti zopet v prostost. Ponoči si je ob peči ostril pločevinasto vedro, ki se je nahajalo v ječi. S pomočjo tega si je v stropu vžgal luknjo. Čez dan je zamašil to luknjo z kruhovo skorjo. Jetniški paznik pa, katerega mu se je zdel rob vedra presvetel, je ponoči opazoval jetnika in mu je tako v zadnjem hipu preprečil ubeg.

— **Nesrečna ljubezen** je bila vzrok, da si je hotela končati življenje neka 16 letna uradnica Marija Majnyskova iz Zagreba. Pred nekaj dnevi se je odpeljala v Ljubljano, ko pa se je vrnila nazaj v Zagreb, je izvršila poizkus samomora. Spravili so jo v bolnico in je sedaj že izven nevarnosti.

— **Svojega brata** je ubil v Velikem Slatnjaku Martin Rauteš. O priliki nekega malenkostnega prepira je pograbil lovsko puško, ustrelil in ga smrtnonevarno zadela. Vendar zločinu to še ni bilo dovolj. Pograbil je še sekuro in v krvi ležečemu razklal glavo. Krvoločnega brata je orožništvo že prijelo in ga spravilo na varno.

— **Smrtna obsodba.** Kumanovsko okrožno sodišče je obsodilo na smrt pravoslavnega meniha Sebastjana Jovanoviča iz samostana Lesenovca. Obtožen je bil paktiranja z bolgarskimi komitami. Drugi obtoženec samostanski hlapec Jačim Danevič je dobil 15 let zapora.

Dopisi.

d Kje je naročena krma? Gospodar iz kranjske okolice piše: Poslanec Brodar nas je nagovoril, da smo naročili pri njem slamo in mrvo, ki je bila že pred meseci na potu iz Vojvodine. Nekaj malega je res prišlo, drugi pa zastoj čakamo. Če ima gospodar poslanec pravo vožnjo, naj bi šel pogledat, kje je krma, in če ima kaj moči, naj krmo spravi naprej. Mi smo v stiski. Po Vojvodini pa, kakor se pripoveduje, kurijo s slamo peči.

g K projektu ljubljanske borze priobčuje »Zagreber Tagblatt« svoja premišljevanja in zaključuje: »Kakor je sicer razumljivo, da si ljubljanski bančni in trgovski krogi žele lastno borzo, ki bi že v tem vidu bila tem krogom ugodnosti, ker bi imele boljše zveze z inozemstvom kakor obstoječe borze, tako je vendar projekt s splošnega političnega in gospodarskega stališča pomisleka potreben. Predvsem je vedno opasna stvar, ako ustanovi v najbližji bližini svoje meje borzo država, ki je gospodarsko slabotnejša in inozemskim vplivom tako lahko dostopna. To ima odločno svoje slabe strani. Pa še drugi važni razlogi govorijo proti tej novi borzi. V državi imamo že dve popolni borzi, v Beogradu in Zagrebu. Nobena se ne more pohvaliti s prevetlikim prometom. Obe še preživljata učni stadij, v katerem se iz neizkušenosti napravijo različne napake. Izven dvoma je, da za državo na gospodarski stopnji, na kateri stoji še zdaj Jugoslavija, v ugodnih okoliščinah ena borza popolnoma zadostuje... Tretja borza bi bila pa v resnici »preveč dobrote«. Posledica bi bila, da bi bila borza v Ljubljani sama zelo slaba in bi zagrebško borzo še bolj oslabilo (tutiči zajec! op. ured.). Dalje bi stala ljubljanska borza preveč pod vplivom dunajskega in tržaškega trga, kar bi za nas ne pomenilo nobene ugodnosti. — Nujne potrebe, da se ustanovi posebna borza v Ljubljani, ne moremo uvideti, tembolj ker leži Zagreb dovolj blizu Ljubljane. Zdi se, da odgovarja ta projekt bolj interesom posameznih bank in trgovcev, kot pa resničnim potrebam narodnega gospodarstva. Upamo zato, da bo vlada vprašanje natanko premočila, vredno bo dala dovoljenje, čigar potreba in smotnost je vsaj zelo dvomljiva.« Vsekakor te argumente, ki se nam pa zde zelo slabotni, narekuje skrb zase.

g **Tržne cene.** Na beograjski produkti borzi notirajo: pšenica (77—78 kg) 460 do 450; nova koruza 240—235, iranko Bačka 230; ječmen (62 kg) 320; oves rešetan 315 do 300; banaška mulerica 490 — vse franco Belgrad.

g **Cene suhih sliv** na beograjski borzi: suhe nove sedmice 765 Din, suhe nove 400 Din.

g **Rezultati lanske vinske trgatve v Dalmaciji l. 1922** so bili za tretjino slabši od prejšnjega leta. Vsega skupaj so pridelali 484.500 hektolitrov, čeprav so nasadili trto na obsežnem kompleksu še na novo.

g **Tuže delniške družbe v naši državi** morajo po naredbi finančnega ministra voditi svoje knjige v jugoslovanskem uradnem jeziku ter v dinarski veljavi.

g **Nova naročila lesenih hiš iz Nemčije** na naslov reparacij. Reparacijska komisija je že odobrila 600 teh hiš in že dala nalog nemškim tovarnam. Namenjene so za uradnike.

g **Obrestni ček dunajske »Kaufmannsbank«.** Imenovana banka je vplajala sistem, ki zagotavlja plačilnim sredstvom pred uporabo še obrestovanje po približno 7½%, ne da bi pri tem kakorkoli trpela likvidnost takih zneskov, ker je vsak čas možno dati ček namesto plačila, nadaljnemu posestniku se pa zopet naprej obrestuje. Na ta način naj bi se zopet poživil gnevajoči zmisel za varčnost, kar je zdaj tembolj umestno, ker tudi mali ljudje razpolagajo z znatnimi vsotami.

g **Nemških bankovcev** je krožilo zadnji teden januarja za 330 milijard več kot v predidajočem in znašajo 1984 milijard mark!

g **Milanski velesemenj** bo letos odprt 27. aprila.

g **Razstava male industrije in obrti v Italiji.** Letošnjo pomlad bo v Florenci razstava male industrije in obrti, ki bo trajala od maja do julija. En oddelek bo posvečen industriji umetnin, drugi pa navadni industriji. Namen je podpiranje male industrije in inozemska propaganda.

g **Posojilo v korist Poruhrja.** Nemški državni zbor je dovolil razven emisije novih bonov v znesku

3.500 milijard tudi posojilo v znesku 500 milijard mark, da razbremeni izdatke, nastale vsled okupacije.

g **Mažarsko posojilo.** Mažarski deželni sanat je pooblastil 8. t. m. finančnega ministra, da najame za kritje tekočih izdatkov v državnem gospodarstvu pri državnem notnem institutu posojilo 6 milijard.

BORZA.

Zagreb, 9. febr. (Izv.) Devize: Dunaj 0.15, Berlin 0.34—0.35, Budimpešta 4.05—4.20, Milan 504—515, London 500—503, Newyork 106—107.25, Pariz 655—660, Praga 316—319, Švica 2010 do 2020, Sofija 60, Varšava 0.31. Valute: dolar 103—104, češke krone 310—314, lire 500—503.

Dunaj, 9. febr. (Izv.) Beograd 649 do 651, Berlin 2.30—2.40, Budimpešta 26.85 do 26.95, London 332.950—333.550, Milan 3436—3444, Newyork 71.275—71.425, Pariz 4469—4481, Praga 2112—2118, Sofija 439.50 do 440.50, Varšava 1.93—2.03, Curih 13.360 do 13.390. Valute: dolarji 71.200 do 71.500, lire 3402.50—3417.50, dinarji 640 do 644.

Curih, 9. febr. (Izv.) Berlin 0.01625, Newyork 533.25, London 24.92, Pariz 33.20, Milan 25.70, Praga 15.85, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2.50, Beograd 4.95, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krone 0.00755.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 10. febr. (Izv.) Franc. frank 6.60, fr. švic. 20.10, funt. šterl. 500, marka 36, avstr. krone 15.10, češko slov. krona 3.18, lira 5.10, dolar 103.

Družba ILIRIJA, Ljubljana

Kralja Petra trg, 8. — Telefon štev. 220. Nakup gozdov. — Eksp. lesa. Prodaja drv in premoga v Ljubljani na drobno in debelo.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sobota, 10. februarja: »Idiot«. Začetek ob pol 8. uri. Izven. —

Nedelja, 11. februarja: »Ugrabljene Sabinke«. Začetek ob 8. uri. Izven. —

OPERA.

Sobota, 10. februarja: »Nefistofeles«. Red D.

Nedelja, 11. februarja: »Nižava« ob 3. popoldne. Izven. —

r **Izobrazba kaznjencev.** Na češkem so uvedli v kaznilnicah izobrazevalne tečaje, ki so se kaznjencem prav priljubili. Posebno so jim všeč predavanja iz naravoslovja. Kakor smo že včeraj pisali, so začeli izdajati za kaznjence tudi poseben list.

r **Znamenje časa.** Vsled požara glavne cerkve v Bochumu nastale dolgove je povzročil prošt z dragim kamenjem iz dragocene monštrance.

r **Beda v Angliji.** Kako velika beda vlada v nekaterih mestih v Angliji se razvidi iz poročila iz Londona, da je kupil delavec za svojega umrlega otroka star zabož za mlo, ker ni imel sredstev za nabavo krste.

r **Majhna dedščina.** Upravnika pariških pokopališč je prosila skupina Američanov za dovoljenje, da sme izkopati pred kratkim umrlega, silno bogatega starca, ki jim ni ničesar zapustil. Prepričani so bili, da ima svoje vrednostne papirje zašite v mrtvaški obleki. Po dolgem trudu so jim ustregli, odkopali mrtliča in našli v obleki vsit star časopis.

r **Zgodba o norcu.** Na klopci v pariški norišnici je sedel pacient s trnikom na palici in ribaril. Ni pa držal palice v vodi, temveč nad gredo cvetic. Bil je pač norec. Mimo pride elegantno oblečen gospod in si misli »Ubogi idiot!« škoda zanj. Glasno mu pa reče: »Kaj vendar počnete tu?« — »Ribe lovim«, mu odgovori mož resno. »Kako dolgo pa mislite sedeti tu?« — »Ves dan«, mu odgovori norec. Gospodu se je smilil čimdalje bolj zato ga je povabil na skodelico kave. Bolnik je bil hitro na nogah ter šel s prijaznim gospodom, da se pokrepča s kavo in morda dobi od njega še kako smodko. Ko sta sedela v mali kavarni ga vpraša dobrotnik: »Vi ste torej lovili rbe. Koliko ste jih danes že ujeli?« — Norec mu je pokazal počnos in odgovoril samozavestno: »Vi ste danes četrti!« Gospod pri tem odgovoru gotovo ni delal posebno duhovitega obraza.

r **Gledališče pod zemljo.** Futurist Braggia uvaja novo senzacijo v gledališki svet. Na vznožju Kvirinala v Rimu je preuredil stare rimske terme, ki so samevale v globini 40 metrov pod zemljo in so bile dosedaj le predmet raziskovanja učenjakov, v silajno gledališče z nebroj stranskimi prostori in opremljeno z vsemi udobnostmi, seveda v futurističnem smislu.

Izdaja konzorcij »Ljudskega dnevnika.« — Odgovorni urednik Fr. Jerab. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani

prodaja iz sloven. premogovnikov

→ velenjski, šentjanski in

trboveljski premog → →

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketi.

Naslov:

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

UNDERWOOD

Pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Gradišče št. 10

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

T. I. 268.

Tel. 268.